

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Johan Sjøfteland		17/701

Svar på høring om bemanningsnorm og pedagognorm

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
17/041	Hovedutvalget for oppvekst	PS	10.10.2017
17/041	Ungdomsrådet	PS	10.10.2017
	Kommunestyret	PS	

Forslag til vedtak:

Skiptvet kommune støtter departementets forslag til bemanningsnorm og pedagognorm.

Skiptvet kommune støtter ikke departementets forslag og å lovfeste samarbeid om overgang barnehage skole.

Skiptvet kommune støtter forskriftendringen om pedagogisk bemanning og dispensasjon.

Lov- og forskriftsendringene må følges opp med økte overføringer til barnehagedrift i kommunene, i og med at dette medfører økte utgifter i mange kommuner.

Kunnskapsdepartementet må følge opp lovendringene i forhold til UH-sektoren slik at det utdannes flere pedagoger.

Saksopplysninger:

Endringer i barnehageloven

§ 2 a *Plikt til å samarbeide med skolen om overgangen fra barnehage til skole.*

Skiptvet kommune mener at samarbeid mellom barnehage og skole er en selvsagt oppgave for kommunene. Samarbeid er en gjensidig prosess der to institusjoner i dette tilfellet har dialog knyttet til det enkelte barn. Alle kommuner har rutiner for dette, og et stort flertall i et omfang som er innenfor det som er tilstrekkelig, slik det er beskrevet i høringsutkastet. Det er eier av skole, SFO og barnehage som har ansvar for dette samarbeidet, skolene etterspør det, og barnehagene er opptatt av å sikre en best mulig overgang.

Norge har et høyt antall private barnehager, der det i noen tilfeller kan være vanskelig å samarbeide fordi barna som skal begynne på skolen kommer fra mange barnehager. De fleste kommuner har organisert dette på en god måte, slik at nødvendig informasjon går over. I denne forbindelse har også foreldrene hovedansvaret for å sikre og formidle informasjon.

Vi ser at det kan være utfordringer knyttet til overgangene, men mener at dette ikke løses av en ny lovtekst.

Vi mener også at lovendringen ikke er nødvendig i opplæringsloven og friskoleloven heller.

Kommentarer til lovendringen og forskriftsendringene:

§ 18 Barnehagens grunnbemanning

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal minst ha én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år. Barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

Pedagogiske ledere må ha utdanning som barnehagelærer. Likeverdig med barnehagelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå med videreutdanning i barnehagepedagogikk.

Kommunen kan gi dispensasjon fra kravet til grunnbemanning i andre ledd for inntil ett år av gangen når særlige hensyn tilsier det. Barnehageeier skal legge ved uttalelse fra barnehagens samarbeidsutvalg i søknaden.

Kommunen kan gi dispensasjon fra utdanningskravet i tredje ledd første punktum.

Kommunens vedtak etter fjerde og femte ledd kan påklages til fylkesmannen.

Departementet kan gi forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon, forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet og forskrift om unntak fra utdanningskravet for personale som arbeider i barnehagen på nattid.

Pedagogisk bemanning

Forskrift om pedagogisk bemanning § 1 skal lyde:

§ 1 Norm for pedagogisk bemanning

Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk bemanning.

Barnehagen skal minst ha én pedagogisk leder per 14 barn når barna er over tre år og én pedagogisk leder per 7 barn når barna er under tre år. Ett barn til utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder. Barn regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

Styrerens tid til administrasjon og ledelse skal ikke inngå i beregningen av normen for pedagogisk bemanning.

I barnehager der flertallet av barna har avtalt oppholdstid under 6 timer per dag, skal antall barn omregnes til heltidsekivalente plasser i beregningen av normen for pedagogisk bemanning.

Det er stor variasjon i barnehagene i Norge. Det er over 50 % som er private, noen ideelle og mange kommersielle som ofte er del av et barnehagekonsern. I samfunnsdebatten pågår det en diskusjon om det er rett at noen kan ta utbytte fra driften av private barnehager, og det blir stilt spørsmål ved om hvordan det er mulig å tjene penger på et tiltak som i stor grad er finansiert av staten. Ca 16% av driften i barnehager er foreldrebetaling, resten er statlige overføringer og kommunal andel. Det er færre ansatte i private barnehager, og private barnehager har også dårligere pensjonsordninger. De barnehagene som er organisert i PBL eller følger tariffavtalen til PBL, har noe høyere lønn enn i KS-området.

Kommunene som barnehagemyndighet har ansvar for et lov og regelverk som gjelder likeverdig behandling av private og kommunale barnehager. Dette er et krevende regelverk, og vi mangler gode verktøy for å kunne påpeke forhold i de private barnehagene som vi for eksempel bemanning. Derfor vil denne lovendringen gjøre det enklere å følge opp denne forskriften.

Kommunen er opptatt av kompetanseutvikling, og at barnehagene i størst mulig grad har personale

med høgskoleutdanning. OECD har stilt spørsmål ved det lave pedagogtallet i norske barnehager, og målet om å komme over 50% pedagog i barnehagen er gjeldende i de fleste kommuner. Skiptvet kommune ligger litt under 50%, men har det som mål å ligge over dette. Utfordringen til oss og mange andre kommuner er rekruttering av barnehagelærere, og at det er vanskelig å få tak i vikarer med utdanning. Barnehagelæreryrket er et kvinneyrke, og som følge av det er det mange permisjoner på grunn av fødsel og omsorg for små barn. I mange tilfelle klarer en ikke å skaffe ansatte med godkjent barnehagelærerutdanning og må søke om dispensasjon fra pedagognormen. Skal denne lovendringen virke, må det utdannes mange flere barnehagelærere og pedagogiske ledere, og flere ansatte med fagbrev som barne- og ungdomsarbeider bør ta barnehagelærerutdanning. Det er også viktig at pedagognormen er knyttet opp til barnehagelærere utdannet fra høgskole/universitet og ikke fagskole. Fagskole er en videreutdanning på videregående skole- nivå.

Vi mener det er viktig å fortsatt ha en mulighet for dispensasjon fra normene, fordi det som nevnt er mangel på utdannet personale mange steder.

Når det gjelder lovendringen om bemanning, støtter vi formuleringene av samme grunn som for pedagognormen. Det er viktig å sikre en minstestandard i alle barnehager, og at grunnlaget for beregning av tilskuddet til private barnehager skal være likeverdig.

KS har levert en uttalelse i høringen som går imot forslagene fra departementet.

KS mener at:

- 1. Det er positivt med økte forventninger til kvalitet i barnehagetilbudet. Men KS vil påpeke at statlig vedtatte normer utfordrer det lokale selvstyret.*
- 2. I stedet for statlige bindende normer i barnehagen bør det åpnes i loven for at kommunen selv kan vedta normer og krav for alle barnehager i kommunen, uavhengig av eierskap.*
- 3. Dersom statlig bindende norm for grunnbemanning og skjerpet pedagognorm likevel blir innført, må kommunene få hjemmel til å pålegge private barnehager å følge de normer som eventuelt vedtas lokalt, utover nasjonale minimumsnormer.*
- 4. Forslaget om pedagognorm og bemanningsnorm framstår betydelig underfinansiert. KS forventer at finansieringen styrkes, slik at kommunene kan innfri skjerpende normkrav uten å nedprioritere andre tjenesteområder i kommunen.*
- 5. Innføring av statlig bindende normer må utsettes til ordningen er fullfinansiert.*
- 6. Frem til innføringen av normene må de årlige budsjettene øke kompensasjonen til kommunene for å sikre fullfinansiering på barnehagenivå.*
- 7. En eventuell lovfestet plikt til å utarbeide planer for overganger mellom barnehage og skole og SFO må legges på kommunenivå.*
- 8. Kommunene må få lovhjemmel til å forplikte barnehage- og skoleeiere til å delta i de rutiner og planer som er vedtatt lokalt for godt koordinerte overganger til beste for alle barn.*

Uttalelsen fra KS peker på manglende finansiering og at i stedet for sentrale lovendringer gis det muligheter i lovverket for at kommunene skal kunne lage egne regler. Vi er skeptiske til dette fordi forskjellene mellom kommunene da vil kunne øke, og gjøre det ytterligere vanskelig for mange kommuner å rekruttere og beholde ansatte. Vi er best tjent med et likt regelverk for alle, og både kommunale og private barnehager.

Hovedutvalget for oppvekst - 17/041

HU-O - behandling:

Enstemmig som innstillingen.

HU-O - vedtak:

Skiptvet kommune støtter departementets forslag til bemanningsnorm og pedagognorm.

Skiptvet kommune støtter ikke departementets forslag og å lovfeste samarbeid om overgang barnehage skole.

Skiptvet kommune støtter forskriftendringen om pedagogisk bemanning og dispensasjon.

Lov- og forskriftsendringene må følges opp med økte overføringer til barnehagedrift i kommunene, i og med at dette medfører økte utgifter i mange kommuner.

Kunnskapsdepartementet må følge opp lovendringene i forhold til UH-sektoren slik at det utdannes flere pedagoger.

Vedlegg:

Høringsuttalelse KS

Høringsbrev barnehagelova mm.

horingsnotat-forslag-til-endringer-i-barnehageloven-opplaringsloven-friskoleloven-og-forskrift-om-pedagogisk-bemanning